


מועד קיץ
75282

משרד החינוך

אגף בכיר בחינות

המנהל הפדגוגי

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר — ספרים, מחברות, רשימות — חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן **אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים**. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה. לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות !

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים**. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

ב ה צ ל ח ה !

מדבקת שאלון ملصقة نموذج امتحان שאלון: 075282  עברית עצמאי	מדבקת נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملاءمات <table border="1" data-bbox="787 1292 1323 1600"> <tr> <td colspan="2">שנה السنة</td> <td colspan="2">חודש الشهر</td> </tr> <tr> <td colspan="4">מועד موعد</td> </tr> <tr> <td colspan="2">מס' תעודת הזהות</td> <td colspan="2">סמל ביה"ס</td> </tr> <tr> <td colspan="2">رقم الهوية</td> <td colspan="2">رقم المدرسة</td> </tr> </table> יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	שנה السنة		חודש الشهر		מועד موعد				מס' תעודת הזהות		סמל ביה"ס		رقم الهوية		رقم المدرسة		מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن
שנה السنة		חודש الشهر																
מועד موعد																		
מס' תעודת הזהות		סמל ביה"ס																
رقم الهوية		رقم المدرسة																

אם ניתנה מחברת נוספת

إذا أُعطي دفتر إضافي



יש לסמן במשבצת

يجب الإشارة في المربع

* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربوية

دفتر امتحان

تحية للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أعد الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على مواد مكتوبة أو شفوية.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم. كما لا يُسمح إدخال هواتف خلوية أو أجهزة إلكترونية أخرى إلى غرفة الامتحان. استعمال مواد مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب التقيد بنزاهة الامتحانات !

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكد بأن تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.
2. في حال عدم حصولك على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعد لملصقة الممتحن، بخط يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة.
4. للمسودة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدفتر الذي يُسلم ناقصاً يثير الشك بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.

نتمنى لكم النجاح!



סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"א, 2021
מספר השאלון: 75282

מועד קיץ

מדינת ישראל
משרד החינוך

עברית: הבנה, הבעה ולשון

לבתי ספר עצמאיים

- א. משך הבחינה: שעותיים.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון: הבנת הנקרא – 60 נקודות
פרק שני: הבעה בכתב – 40 נקודות
סך הכול – 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. הוראה מיוחדת: יש לענות על השאלות בגוף שאלון זה, לפי ההוראות.

שים לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה לשימושך. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/



עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 75282

לפניך שני מאמרים. קרא אותם, וענה על השאלות שאחריהם.

מאמר א

כוח הענווה

מאת עוז מרטין*

פסקה א

בני אדם רבים חושבים על עצמם: "אני החכם מכל האנשים שסביבי – אין לי מה ללמוד עוד; אני צודק – איני צריך להקשיב לטענות הזולת, האחר טועה ועליו להשתנות". אולם למעשה כל אדם יכול להשפיע על עצמו בלבד, ורק הוא מסוגל לשנות את אופיו. נקודת השינוי העצמי מתחילה בהכרה ש"אני לא..." – לא יודע, לא צודק. אדם שמרגיש שהוא מושלם אינו מודע לחסרונותיו, ואינו רואה כל טעם להחליף הרגלים או סגנון התנהגות. היכולת לקבל מן האחר מותנית בהכרה שאני חסר, והשינוי מתחיל ביכולת לחוש ענווה.

פסקה ב

רבים טועים וחושבים שענווה מעידה על חולשה, כי בימינו רגילים להחשיב אסרטיביות והישגים מוחצנים. אך לא כך הוא. אדם עָנִיו אינו צריך לחוש מסכן, בודד, עלוב או מושפל. להפך, באמצעות הענווה האדם מתעלה מבחינה רוחנית ומרחיב את שדה הראייה שלו – מתפיסה צרה, מצומצמת ואנוכית לתפיסת עולם שיש בה מקום גם לאחרים.

פסקה ג

הענווה בונה באדם תחושת מרחב, מקום שבו הוא מפסיק להיות צודק תמיד ומפסיק להיות משוכנע שהעולם ויושביו חייבים לו משהו. הוא מפסיק לנאום לעצמו נאומי הגנה לטובתו וטיעוני מתקפה כלפי זולתו, מוותר על גדלותו המדומה ומאפשר למרחב חדש לצמוח בתוכו. הענווה נבנית כאשר אדם מבין שההתמודדות שלו והערך שלו אינם נקבעים על פי מחשבות הזולת אלא רק על פי ההתמודדות שלו עם עצמו מול הקדוש ברוך הוא.

פסקה ד

הטעות הראשונית והבסיסית המונעת מאדם להגיע לענווה היא השוואה עצמית למישהו אחר בנוגע לחוכמתו, לרכושו, לבריאותו, לשייכותו או למקומו בחברה. אדם שרוצה דבר מה ששייך לחברו ואין באפשרותו להשיג דבר זה, עלול להגיע לידי קנאה בחברו. בעקבות כך הוא עלול לנסות למצוא פגם בחברו או למצוא בעצמו תכונה טובה המפצה אותו על המעלה של חברו. לדוגמה: "הוא עשיר אבל אני חכם". זהו תהליך של השוואה שבקצהו אורבת הגאווה.

פסקה ה

הצורך של אדם להרגיש שהוא טוב יותר ממישהו אחר נובע מן התחושה שהזהות שלו גדלה ומתרחבת רק מעצם ההשוואה בינו ובין הזולת. המחשבה הזאת שהערך של האדם תלוי בערכו של הזולת, כלומר בדבר מה חיצוני, היא מוטעית. מי שמרגיש גדול רק כאשר תוצאות ההשוואה הן לטובתו, מוצא תמיד פגמים בזולתו.

* מעובד על פי מרטין, ע' (תשע"ז). כוח הענווה, הכוח הפנימי, עמ' 178–185.



עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 75282

אדם בעל ענווה הוא בעל ביטחון עצמי. הוא יודע שבורא עולם הוא שהעניק לו את כל המעלות שלו ואין מקורן בכוחו של האדם, וגם אם לזולתו יש מעלות רבות משלו – הוא יודע שגם אותן נתן הבורא לזולתו כדי שכל אחד יוכל למלא כראוי את תפקידו בעולם.

פסקה ו

בעל הענווה מבין כי סך הכישורים, הכישרונות והיכולות שלו לא הוענקו לו סתם. הוא קיבל מתנות מחד גיסא וניסיונות מאידך גיסא כדי להיבנות באמצעותם ולהשפיע על משפחתו, על חבריו ועל העולם כולו. הכרה זו היא ענווה נכונה, וגם הודאה והכרה בגדלותו של הבורא.

פסקה ז

ביסודו של דבר, בעל הענווה אינו מקבל את ערכו מבחוץ. כלומר בעל הענווה מרגיש שהוא ראוי ובעל ערך גם אם יש סביבו אנשים חכמים יותר, עשירים יותר ומכובדים יותר ממנו. לאדם כזה יש הערכה עצמית פנימית מספקת, מכיוון שהוא מבטל את עצמו ומבין שגם כל מה שיש בידי הזולת אינו משלו. לבעל הענווה אין סיבה לקנא באיש, ואין סכום כסף, הצלחה או כבוד שיכולים לגרום לו להרגיש קטן וחסר ערך. הוא אינו מקנא בזולת, אינו מאיים עליו ואינו יוצר תחושה של תחרות, ולכן הוא מבטל כל רגש של קנאה של הזולת כלפיו ובסופו של דבר זוכה לכבוד.

פסקה ח

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה



עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 75282

מאמר ב**הענווה**

מאת הרב משה צוריאל*

פסקה א

מידת הענווה היא היקרה שבמידות. הענווה אינה באה לידי ביטוי בפעולה חיצונית, כי אם באופן המחשבה. הענווה אינה נבחנת או ניכרת בסימנים חיצוניים: אדם שהולך שחוח קומה, בעיניים מושפלות, מדבר בטון נמוך או אפילו מתבייש להביע את דעתו לפני אנשים אחרים, ועוד. עיקר הענווה היא תפיסה מחשבתית: כיצד האדם רואה את עצמו, ומהי תדמיתו העצמית.

פסקה ב

הרמח"ל מבאר: "הינה כלל הענווה הוא היות האדם בלתי מחשיב עצמו משום טעם שיהיה" (מסילת ישרים, פרק כ"ב). אם כך, האדם העניו עלול שלא לעשות שום פעולה חיובית, כי הוא רואה את עצמו בטל ומבוטל, מחוסר כל מעלה ויכולת ונחבא מן הבריות. בעיניו, כל אחד ראוי יותר ממנו. אולם לא לכך התכוון הרמח"ל. וכי משה רבנו לא ידע שהוא התלמיד החכם הגדול ביותר בדורו? האם משה רבנו לא ידע שהוא המלך בישראל, ושעליו מוטל להנהיג סדר ומשטר במשך ארבעים שנות השהייה במדבר? כיצד אפשר לומר שהוא לא ראה בעצמו שום יתרון על כל שאר הברואים?

פסקה ג

הרמח"ל מסביר שאומנם החכם הוא חכם, אבל הוא יודע שאין זאת בזכות כוחותיו שלו, אלא מפני שהקב"ה חנן אותו בחוכמה. כך הוא כותב: "אפילו אם זכה להיות חכם גדול ומופלג, באמת כשיסתכל ויתבונן יראה שאין מקום לגאווה והתנשאות, כי הינה מי שהוא בעל שכל, שידע יותר מהאחרים, אינו עושה אלא מה שבחוק טבעו לעשות, כעוף שמגביה לעוף לפי שטבעו בכך" (רמח"ל, שם).

פסקה ד

אומנם האדם מודע למעלותיו, לתכונותיו הטובות ולמעשיו הנאים, אבל הוא אינו מייחס אותם לעצמו, אלא יודע שהקב"ה הכין לו את כל הרקע לכישרונותיו, והוא רק משלים את מה שה' התחיל. כמו אדם שחונן בעיניים יפות או בשיער יפה, לא ייתכן שיתגאה כשישמע דברי שבח על כך, כי לא הוא שהעניק לעצמו יתרונות אלה, אלא מתנת האל היא. כך מי שיש לו זיכרון טוב או קול יפה, אין היגיון שיתגאה בשבח שמשבחים אותו, כי כישרון זה לא נבע ממאמציו, ולא התפתח בשל השתדלותו, אלא מענק הוא מה'. האדם שמסגל לעצמו גישה זו, אומנם יכיר את האמת שהוא עדיף בפעולותיו על הרבה אנשים אחרים, אך לא ייחס לעצמו את היתרון, אלא יבין ש"מאת ה' היתה זאת".

* מעובד על פי הרב צוריאל, מ' (תשע"ב). לשעה ולדורות ב', עמ' 481-487.



עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 75282

פסקה ה

יש החושבים שאנשים הנוהגים בענווה סובלים מתסביך נחיתות. העולם המודרני דוגל באינדיבידואליות ומחשיב את האדם העומד על דעתו. לכן כאשר אדם נוהג באיפוק ובשליטה עצמית יש הסבורים שהוא נוהג באדישות או חמור מכך: שהוא סובל מרגשי נחיתות ומדיכאון. למען האמת בעלי הענווה אינם אדישים ואינם מדוכאים אלא שמחים בחלקם ומרוצים ממה שהם עושים. הם אינם שואפים למה שאין באפשרותם להשיג ואינם נמשכים למריבות.

פסקה ו

אדם מדוכא הוא חסר אונים וחסר מרץ. הוא מעדיף שלא לעשות דבר כדי שלא להסתכן בכישלון שמא יהיה לבוז בעיני הבריות. מה שאין כן הענין; הוא שמח לעשות, הוא יוזם פעולות ויודע שגם אם לא ישיג את מבוקשו, אין זה נחשב כישלון, ואם יצליח – אין השבח שלו אלא של הקב"ה.

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה



עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 75282

פרק ראשון: הבנת הנקרא (60 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 1–10.

הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

1. שני הכותבים מציינים במאמריהם טענה הרווחת בציבור.

א. נסח טענה זו על פי שני הכותבים. (4 נקודות)

ב. על פי שני המאמרים הטענה הרווחת בציבור מתבססת על תפיסות חיים האופייניות לימינו.

כתוב מהי התפיסה לפי כל אחד מן הכותבים. (4 נקודות)

ג. העתק מכל אחד מן המאמרים מבע המוכיח שהכותב אינו מסכים עם הטענה הרווחת. (4 נקודות)

2. על פי פסקות ב–ג **במאמר א**, כתוב פסקה ובה השווה בין המאפיינים של אדם ענוותן ובין המאפיינים של

אדם גאוותן.

עליך לכתוב את תשובתך באופן לכיד ומקושר (לא בטבלה ולא בנקודות). (6 נקודות)

3. **במאמר א** הכותב טוען שהשוואה לאחר היא שלילית.

כתוב שני נימוקים לטענה זו על פי הכותב. (6 נקודות)



עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 75282

4. א. (1) נסח את הטענה המרכזית של הרב צוריאל (מאמר ב).

(2) העתק מדברי עוז מרטיין (מאמר א) משפט המבטא טענה זו.

(7 נקודות)

ב. (1) הרב צוריאל (מאמר ב) הביא במאמרו דוגמאות לביסוס טענתו המרכזית.

הבא מן המאמר שתי דוגמאות המבססות את הטענה המרכזית – אחת מדברי הרב צוריאל ואחת מדברי רמח"ל המצוטטים במאמר.

(2) הסבר מדוע לא הסתפק הרב צוריאל בדוגמה משלו לביסוס וחיזוק טענתו, אלא הביא גם את דברי רמח"ל.

(6 נקודות)

5. הרב צוריאל (מאמר ב) הביא במאמרו שאלות רטוריות.

א. העתק מן המאמר אחת מן השאלות הרטוריות. (3 נקודות)

ב. מהו התפקיד של השאלות הרטוריות במאמר זה?

הקף את התשובה הנכונה. (3 נקודות)

• דוגמה לטענת הכותב

• טענת נגד

• הפרכה של טענת נגד

ג. נסח את הטענה שהשאלות הרטוריות מכוונות אליה. (4 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 75282

6. לפניך קטע קצר. קרא אותו, וענה על השאלה שאחריו.

בחן את מידת אהבתך, זו שנוצרה מתוך ענווה. ענווה אמיתית אינה מדכאת, אלא להפך, גורמת לשמחה. ענווה ללא אהבה אינה יכולה להיות אמיתית, כיוון שרק ענווה אמיתית מאפשרת לך להתעלות מעל עצמך ולאהוב את האחר. (מעובד על פי הרב יעקבסון, ס', ספירת העומר – תיקון המידות)

העתק ממאמרו של הרב צוריאל (**מאמר ב**) משפט המבטא את מעלת הענווה כפי שהיא באה לידי ביטוי בקטע. (4 נקודות)

7. במאמר א, פסקה ב, הכותב משתמש במילה "אסרטיביות".

העתק ממאמר ב, פסקות ד-ו, מקבילה עברית (מילה או צירוף מילים) למילה "אסרטיבי". (2 נקודות)

8. לפניך ציטוט ממאמר ב.

"אדם שהולך שחוח קומה..." (מאמר ב, פסקה א).

כתוב את הציטוט מחדש, והמר בו את הצירוף שחוח קומה במילה אחרת או בצירוף אחר בלי לשנות את המשמעות של הציטוט. (2 נקודות)

9. "זהו תהליך של השוואה שבקצהו אורבת הגאווה" (מאמר א, פסקה ד).

- האם המשמעות של המילה אורבת במשפט זה היא חיובית או שלילית?
 - כתוב את המשמעות של המילה אורבת.
- (3 נקודות)

10. "אדם שחונן בעיניים יפות או בשיער יפה, לא ייתכן שיתגאה כשישמע דברי שבח על כך" (מאמר ב, פסקה ד).

מבין המילים שלפניך, הקף את המילה המבטאת משמעות דומה למשמעות המילה חונן במשפט זה. (2 נקודות)

מתחנן, חנון, ניחן, חינם, חן

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 75282

פרק שני: הבעה בכתב (40 נקודות)

בחר באחד מן הנושאים 11–12, וכתוב עליו מאמר בהיקף של כ-300 מילים לפי ההוראות.

את המאמר כתוב בעמודים 11–12. תוכל להשתמש בעמודים 13–14 לכתוב טיוטה.

11. בני אדם נוטים להשוות את עצמם לאחרים: הילד לאחריו, התלמיד לחבריו בכיתה, והמבוגר – לאנשים שונים בסביבתו הקרובה והרחוקה. השוואה זו משפיעה על רגשותיהם ועל התנהלותם.
כתוב מאמר טיעון, והבע בו את דעתך בנוגע להשפעה של השוואה זו על חיינו.
נמק את דבריך, ובסס אותם. תוכל להיעזר במאמרים שקראת.

אז

12. עקב מגפת הקורונה התקיימה למידה מרחוק, ובה כל תלמיד למד בביתו במרחב הקולי ובדרכי למידה עצמאיות. היו שיעורים שנמסרו באמצעות שיחת ועידה, ושיעורים אחרים היו מוקלטים. בדיונים של אנשי חינוך הוצע לשלב למידה זו גם בשגרת הלימודים. כתוב מאמר טיעון, והבע בו את דעתך בנוגע להצעה זו. נמק את דברך, ובסס אותם.

[illegible]

[illegible]

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة



עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מס' 75282

טיוטה

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

[illegible]

لا تكتب في هذه المنطقة



מדבקת משגיח

ملصقة مراقب

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"
"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالتحاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"